

TALOUSARVIOALOITE 43/2004 vp

Määrärahan osoittaminen pienten oppimisym- päristöjen virtuaaliopetusmahdollisuuksien ke- hittämiseen

Eduskunnalle

Oppilasmäärältään pienet koulut lukioista maaseudun kyläkouluihin ovat koulumaailmassa uhanalaisia. Tätä epätoivottavaa tilannetta ei ole muuttanut edes se, että oppimistulokset pienissä yksiköissä ovat varsin hyviä. Kansallisissa vertailuissa on todettu, että maakunnallisesti erot koulujen välillä ovat varsin pienet. Kansainvälisissä vertailuissa on todettu suomalaisten oppimistulosten korkea taso. Mittavassa koulutuksen arviointitutkimuksessa (PISA) käy mm. ilmi, että suomalaisnuorten lukutaito on OECD-maiden paras. Myös matematiikan sekä luonnontieteiden taidot ovat kansainvälistä huippua. Kaiken kaikkiaan tutkimuksen tulosten mukaan Suomen nuorten taidot muihin maihin verrattuna ovat tasaisen hyviä. Ilahduttavaa on se, että Suomessa on OECD-maista vähiten heikkoja osajia. Koulujen väliset erot oppilaiden osaamisessa ovat Suomessa tutkittujen maiden pienimpiä. Pienet erot koulujen välillä ovat ominaisia kaikille Pohjoismaille, mikä PISA-tutkijoiden mukaan selittyy lähinnä sillä, että opetus järjestetään niissä yhtenäisenä koko ikäluokalle. Sen sijaan koulujen sisällä oppilaiden osaaminen vaihtelee Suomessa muiden maiden tavoin melko paljon. Oppilaiden väliset suorituserot Suomen eri osien välillä sekä kaupunki- ja maaseutukoulujen välillä ovat vähäisiä.

Virtuaaliopetuksesta on paljon puhuttu, ja sitä on kehitetty konkreettisin kokeiluin niin meillä kuin muuallakin. Kokeiluissa on usein lähdetty teknisistä lähtökohdista, ja osoitukset niiden ope-

tuksellisiin tuloksiin ovat olleet pääsääntöisesti ylimitoitettuja. Erityisesti Suomelle, joka haluaa maailmalla esiintyä tietoyhteiskuntakehityksen edelläkävijämaana, olisi tärkeätä, että pystyttäisiin luomaan uusia käytäntöjä, jotka ottavat myös huomioon opetustyön vaatimukset. Maamme pienet koulut voisivatkin toimia virtuaaliopetuksen edelläkävijöinä ja siten kehittää etäopetukseen liittyviä pedagogisia ja teknisiä edellytyksiä aidon tarpeen pohjalta.

Pienet koulut vastaavatkin yhä monimuotoisemmiksi käyviin opetusvaatimuksiin monesti etäopiskelun keinoin. Ne ovatkin tähän asti olleet etäopetuksen edelläkävijöitä. Mm. pienten lukioiden verkottumishankkeessa on tällä hetkellä mukana 36 pientä lukiota eri puolilta maata kaikkiaan maan 105 pienestä lukiosta sekä kuusi suurempaa lukiota. Pienet lukiot tulevat säilymään edelleen yksikköinä, mutta yhteistyöllä ja opetusta jakamalla ne vahvistavat toimintaansa.

Yhteenvetona todettakoon, että virtuaaliset mahdollisuudet opetuksessa ovat paljolti käyttämättä. Tähän asti on keskitytty ensi sijassa opettajien tietoteknisen osaamisen tasoon ja etäopetuksen valmiuksien luomiseen. Virtuaaliopetus sopii erinomaisesti turvaamaan pienten opetusyksiköiden opetustarjonnan. Se sopii niin ikään aikuisopetuksen välineeksi. Aikuislukiotoinntaa onkin jo useassa pienessä lukiossa. Kokeemukset ovat hyviä aikuisopiskelijat tuovat erityisen motivoituneen ilmapiirin opiskeluympäristöön.

Hallituksen tietoyhteiskuntaohjelman toteuttamiseen ei budjetissa ole varattu erityismäärärahaa. Virtuaaliopetus kuitenkin vaatii kokeiluja sekä verkostojen kehittämistä esimerkiksi juuri pienten lukioden ja kyläkoulujen välillä siten, että opetusohjelmien tavoitteet voidaan saavuttaa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2005 talousarvioon momentille 29.01.22 lisäyksenä 500 000 euroa pienten oppimisympäristöjen virtuaaliopetusmahdollisuuksien kehittämiseen.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Tarja Cronberg /vihr